

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE**

Prednacrt

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POSREDOVANJU U ZAPOŠLJAVANJU I
SOCIJALNOJ SIGURNOSTI NEZAPOSLENIH OSOBA**

Sarajevo, mart 2018. godine

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POSREDOVANJU U ZAPOŠLJAVANJU I
SOCIJALNOJ SIGURNOSTI NEZAPOSLENIH OSOBA

Član 1.

U Zakonu o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba („Službene novine Federacije BiH“, br. 55/00, 41/01, 22/05 i 9/08), član 3. mijenja se i glasi:

- „1. Nezaposlenom osobom u smislu ovog zakona smatra se osoba koja je prijavljena na evidenciju službe za zapošljavanje, sposobna ili djelimično sposobna za rad, u dobi od 15 godina života do ispunjavanja uvjeta za penziju, a najkasnije do navršenih 65 godina života, koja nije u radnom odnosu.
2. Nezaposlenom osobom u smislu ovog zakona ne smatra se osoba koja:
- a) ostvari mjesečni prihod od pružanja usluga prema posebnim propisima ili ostvari mjesečni prihod odnosno drugi dohodak, prema propisima o porezu na dohodak koji prelazi mjesečno 35 % prosječne neto plaće iz prethodne godine prema podacima Federalnog zavoda za statistiku;
 - b) ima registrirano privredno društvo ili drugo pravno lice, odnosno ostvaruje dividendu ili dobit po osnovu dionica ili udjela u privrednom društvu koji prelaze mjesečno 35 % prosječne neto plaće iz prethodne godine prema podacima Federalnog zavoda za statistiku;
 - c) ima registriran obrt ili srodnu djelatnost;
 - d) ostvari prihod po bilo kom drugom osnovu koji prelazi mjesečno 35% prosječne neto plaće iz prethodne godine prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, osim ratnih vojnih invalida, civilnih žrtva rata i neratnih invalida koji su korisnici lične invalidnine;
 - e) se bavi poljoprivrednom djelatnošću, odnosno osigurana je kao poljoprivrednik po propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju;
 - f) obavlja domaću radinost prema posebnom propisu;
 - g) je korisnik penzije po propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju;
 - h) ispunjava uslove za penziju po propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju ili drugim propisima koji regulišu povoljnije penzionisanje;
 - i) je redovan učenik ili student, redovan samofinansirajući student, student koji studira po modelu učenja na daljinu ili student kojem miruju sva prava i obaveze.“

Član 2.

Član 3.a mijenja se i glasi:

- „1. Smatra se da nezaposlena osoba aktivno traži posao ako:
- a) se redovno javlja službi za zapošljavanje, radi traženja zaposlenja;
 - b) prihvati zaposlenje na udaljenosti do 50 km od mjesta prebivališta pod uslovom da poslodavac snosi troškove prijevoza ili organizira prevoz na posao i s posla;

- c) pridržava se programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije;
- d) pridržava se i provodi aktivnosti utvrđene individualnim planom zapošljavanja;
- e) podnosi molbe poslodavcima, javlja se na oglase i konkurse ili koristi druga sredstva i načine u pronalaženju posla;
- f) provodi i druge aktivnosti u svrhu zapošljavanja.“

Član 3.

Član 3.b mijenja se i glasi:

„1. Služba za zapošljavanje prestaje voditi u evidenciji osobu kao nezaposlenu ako ta osoba:

- a) zasnuje radni odnos;
- b) odbije dva puta uzastopno odgovarajući posao u okviru stečene stručne spreme i radnog iskustva;
- c) ako svojim postupanjem uzrokuje odbijanje zaposlenja od strane poslodavca, osim ako zaposlenje odbije iz razloga što poslodavac redovno ne ispunjava obaveze prema radnicima u pogledu isplate plaća i obaveznih doprinosa;
- d) bude zatečena na radu bez ugovora o radu, odnosno rješenja o zasnivanju radnog odnosa;
- e) ostvari mjesečni prihod od pružanja usluga prema posebnim propisima ili ostvari mjesečni prihod odnosno drugi dohodak, prema propisima o porezu na dohodak koji prelazi mjesečno iznos od 35% prosječne neto plaće iz prethodne godine prema podacima Federalnog zavoda za statistiku;
- f) registrira privredno društvo ili drugo pravno lice, odnosno ostvari dividendu ili dobit po osnovu dionica ili udjela u privrednom društvu koji prelazi mjesečno iznos od 35 % prosječne neto plaće iz prethodne godine prema podacima Federalnog zavoda za statistiku;
- g) registrira obrt ili sličnu djelatnost;
- h) ostvari prihod po bilo kom drugom osnovu koji prelazi mjesečno iznos od 35% prosječne neto plaće iz prethodne godine prema podacima Federalnog zavoda za statistiku;
- i) registrira poljoprivrednu djelatnost;
- j) obavlja domaću radinost prema posebnom propisu;
- k) ispuni uvjete za penziju prema propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju ili drugim propisima koji regulišu povoljnije penzionisanje;
- l) stupi na izdržavanje kazne zatvora ili pritvora u trajanju dužem od 3 mjeseca;
- m) odbije uključiti se u programe prekvalifikacije i dokvalifikacije koje organizira i snosi troškove Služba za zapošljavanje, u cilju povećanja mogućnosti zapošljavanja ili ako bez opravdanog razloga prekine učešće u programu;
- n) navrši 65 godina života, a ne ispuni uvjete za penziju prema propisima o penzijskom osiguranju;
- o) ne javi se Službi za zapošljavanje u dva uzastopna roka, a ne obavijesti Službu za zapošljavanje o opravdanim razlozima nejavljanja;
- r) odjavi se sa evidencije;
- s) primi novčanu naknadu u jednokratnom iznosu;

- t) postane redovan učenik ili student, redovan samofinansirajući student, student koji studira po modelu učenja na daljinu ili student kojem miruju sva prava i obaveze;
- u) odbije odgovarajući posao na udaljenosti do 50 km od mjesta prebivališta pod uslovom da poslodavac snosi troškove prevoza ili organizira prevoz na posao i s posla;
- v) da netačne ili nepotpune podatke ili ne prijavi promjenu koja utiču na njen status.“

2. Osobe iz stava 1. ovog člana mogu se ponovo prijaviti na evidenciju nakon prestanka okolnosti zbog kojih su se prestale voditi, osim u slučaju iz stava 1. tačka l) i o), s tim da se osobe iz tačaka b), c), d), e), f), h), m), o), t) i u) mogu ponovo prijaviti po proteku roka od tri (3) mjeseca od dana prestanka vođenja na evidenciji.

3. Nadležna inspekcija rada dužna je u roku od 15 dana obavijestiti nadležnu Službu za zapošljavanje o osobama zatečenim na radu bez ugovora o radu, odnosno rješenja o zasnivanju radnog odnosa.“

Član 4.

U članu 5. tačka j) mijenja se i glasi:

„j) odobrava zapošljavanje stranih državljana i osoba bez državljanstva na prijedlog službe za zapošljavanje u skladu sa propisima o zapošljavanju stranaca;

Tačka n) se briše.“

Član 5.

Član 10. mijenja se i glasi:

„1. Služba za zapošljavanje prati stanje na tržištu rada, prikuplja podatke od poslodavaca koji su registrirani na teritoriji kantona, kao i o njihovim potrebama za radnicima.

2. Poslodavci dostavljaju službi za zapošljavanje prijavu o potrebi za radnicima, a služba za zapošljavanje dužna je da najdalje u roku od tri dana od dana dostavljanja prijave, potrebu za radnicima oglasiti na oglasnoj tabli i svojoj internet stranici, te obavijestiti osobe sa evidencije nezaposlenih koji ispunjavaju uvjete za prijavu kod poslodavca.

3. Ukoliko poslodavac zaposli osobu sa evidencije nezaposlenih bez posredovanja službe za zapošljavanje, dužan je, u roku od 7 dana, da službi za zapošljavanje dostavi izvještaj o zaposlenju radnika.

4. Ukoliko poslodavac zaposli osobu sa evidencije nezaposlenih, posredovanjem službe za zapošljavanje, dužan je, u roku od 5 dana, da službi za zapošljavanje dostavi izvještaj o zasnivanju radnog odnosa.“

Član 6.

Član 20. stav 1. se mijenja i glasi:

„Kada dođe do otkaza ugovora o radu iz ekonomskih, tehničkih ili organizacijskih razloga u skladu sa Zakonom o radu, poslodavac je dužan službi za zapošljavanje dostaviti pisanu obavijest o radnicima za čijim radom je prestala potreba. Pisana obavijest se dostavlja službi za zapošljavanje najkasnije u roku od 14 dana prije donošenja odluke o otkazu ugovora o radu.“

Član 7.

U članu 22. iza riječi nezaposlenih osoba dodaju se riječi:

„u skladu sa propisima koji regulišu sistem državne pomoći.“

Član 8.

Član 29. mijenja se i glasi:

„1. Pravo na novčanu naknadu stiče nezaposlena osoba koja je u trenutku prestanka radnog odnosa imala najmanje 8 mjeseci neprekidnog rada.

2. Rad kraći od punog radnog vremena preračunava se na puno radno vrijeme.

3. Kao vrijeme provedeno na radu iz stava 1. ovog člana smatra se vrijeme za koje su radniku uplaćeni doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti prema propisima koji regulišu sistem obaveznih doprinosa.“

Član 9.

Član 30. mijenja se i glasi:

„1. Novčana naknada u prva 3 mjeseca korištenja iznosi 60%, a za preostalo vrijeme korištenja 35% prosječne neto plaće isplaćene nezaposlenoj osobi u posljednja tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa ili visine osnovice iz stava 4. ovog člana. Novčana naknada ne može biti viša od 80% prosječne neto plaće, niti niža od 35% prosječne neto plaće iz predhodne godine prema podacima Federalnog zavoda za statistiku.

2. Novčana naknada iz stava 1. ovog člana isplaćuje se nezaposlenoj osobi:

- a) dva mjeseca ako je u radnom odnosu provela 8 mjeseci ;
- b) tri mjeseca ako je u radnom odnosu provela od jedne do tri godine;
- c) četiri mjeseca ako je u radnom odnosu provela tri do pet godina;
- d) šest mjeseci ako je u radnom odnosu provela pet do 10 godina;
- e) osam mjeseci ako je u radnom odnosu provela od 10 do 15 godina;
- f) 10 mjeseci ako je u radnom odnosu provela od 15 do 20 godina;
- g) 12 mjeseci ako je u radnom odnosu provela od 20 do 25 godina;
- h) 15 mjeseci ako je u radnom odnosu provela od 25 do 30 godina;
- i) 18 mjeseci ako je u radnom odnosu provela 30 i više godina.“

3. Izuzetno, nezaposlena osoba koja je provela u radnom odnosu više od 35 godina i kojoj nedostaje do 3 godine do ispunjenja uvjeta za stjecanje prava na penziju ima pravo na novčanu naknadu sve do nastupanja okolnosti iz člana 44. ovoga Zakona.

4. U slučaju ostvarivanja prava na novčanu naknadu u skladu sa programom mjera za socijalno zbrinjavanje radnika koji su u procesu stečaja, likvidacije, restrukturiranja i privatizacije ostali ili ostaju bez posla, nezaposlena osoba stiče pravo na novčanu naknadu u visini i dužini iz st. 1. i 2. ovog člana, s tim da je osnovica za izračun novčane naknade u visini najniže neto plaće u Federaciji iz predhodne godine prema podacima Federalnog zavoda za statistiku.

5. Kao vrijeme provedeno u radnom odnosu iz stava 2. ovog člana smatra se vrijeme za koje su uplaćeni doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti, osim u slučaju iz stava 4. ovog člana.

6. Nezaposlenoj osobi koja je u cjelosti iskoristila novčanu naknadu kod ponovnog stjecanja ovog prava u vrijeme provedeno u radnom odnosu prema članu 29. Zakona uračunava se samo vrijeme provedeno u radnom odnosu poslije isteka posljednjeg utvrđenog prava na naknadu.“

Član 10.

U članu 37. tačka b) mijenja se i glasi:

„b) diskriminaciju u skladu sa odredbama Zakona o radu.“

Član 11.

U članu 38. stav 1. tačka a) se briše.

Dosadašnja tačka b) postaje tačka a) koja se mijenja i glasi:

„a) u toku izdržavanja kazne zatvora i kazne pritvora u trajanju dužem od tri mjeseca.“

Član 12.

Član 39. mijenja se i glasi:

„Nezaposlena osoba dužna je prijaviti službi za zapošljavanje svaku okolnost, koja utiče na promjenu ili prestanak prava, u roku od 15 dana od dana nastanka okolnosti.“

Član 13.

U članu 51. u stavu 1. brišu se riječi : „(Službene novine Federacije BiH broj 20/98)“.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 14.

1. Zahtjevi za ostvarivanje prava za vrijeme nezaposlenosti podneseni do dana stupanja na snagu ovog zakona, koji nisu riješeni, riješit će se prema odredbama zakona koji je bio na snazi do dana stupanja na snagu ovog zakona.

2. Zahtjevi za ostvarivanje prava za vrijeme nezaposlenosti podneseni od dana stupanja na snagu ovog zakona, riješit će se prema odredbama ovog zakona.

Član 15.

Zakonodavno-pravna komisija Predstavničkog doma i Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine utvrdit će prečišćen tekst Zakona u skladu sa odredbama poslovnika oba doma Parlamenta Federacije BiH.

Član 16.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

OBRAZLOŽENJE

PREDNACRTA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POSREDOVANJU U ZAPOŠLJAVANJU I SOCIJALNOJ SIGURNOSTI NEZAPOSLENIH OSOBA

I - USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana IV. A 20. (1), a u vezi sa članom III. 2. (e) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

Prema odredbama člana IV.A 20. (1) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine Parlament Federacije BiH nadležan je za donošenje zakona o vršenju funkcija Federalne vlasti, a prema odredbi člana III.2.(e) federalna vlast i kantoni su nadležni za socijalnu politiku.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je pripremio Prednacrt izmjena i dopuna Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba u cilju reformisanja oblasti posredovanja u zapošljavanju, na koji su nadležna tijela dala prijedloge i sugestije.

Oblast zapošljavanja u Federaciji BiH potrebno je reformisati iz više razloga. Naime, evropski put Bosne i Hercegovine zahtjeva od tržišta rada veću mobilnost, a od službi za zapošljavanje veću efikasnost u pogledu podsticanja nezaposlenih osoba da kroz programe obuke jačaju svoje sposobnosti u cilju bržeg pronalaska posla. Iz tog razloga u Planu rada Federalnog ministarstva rada i socijalne politike za 2017. godinu, predviđena je izrada ovog zakona koji bi trebao odgovoriti samo na neke od izazova s kojima se suočavaju službe za zapošljavanje kad je u pitanju visoka stopa nezaposlenosti u Federaciji BiH.

U postupku izrade ovog prednacrta provedene su aktivnosti na identificiranju prepreka i mogućnosti za bolju efikasnost javnih službi za zapošljavanje.

Predložene izmjene su također, u saglasnosti sa ranijim preporukama Svjetske banke koje se odnose na reformu naknada za vrijeme nezaposlenosti, kojim bi se visina novčane naknade vezala za nivo uplaćenih doprinosa i smanjilo vrijeme trajanja isplate.

Mjesečni iznosi uplaćenih doprinosa zavise od iznosa plaće zaposlenog, a svrha plaćanja ovog doprinosa jeste osiguranje materijalne sigurnosti zaposlenih u slučaju da privremeno ostanu bez posla.

U skladu s tim, tekst ovog prednacrtu treba da omogući pravednije i efikasnije naknade za nezaposlene, koje će se vezati za uplatu doprinosa i neto plaću svake nezaposlene osobe, a ne za prosječnu neto plaću u Federaciji BiH, čime bi doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti dobili puni smisao, a regulativa postepeno uskladila sa rješenjima u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu, kao i najboljim praksama zemalja regije. Također, predloženim izmjenama i dopunama Zakona definicija nezaposlene osobe djelimično se usklađuje sa definicijom Međunarodne organizacije rada (ILO).

Kako se ovim zakonom uređuje oblast koja je u zajedničkoj nadležnosti federalne i kantonalnih vlasti, Prednacrt izmjena i dopuna Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba dostavljen je svim kantonima radi pribavljanja mišljenja o istom. S tim u vezi, pristigla mišljenja Unsko-sanskog kantona, Tuzlanskog kantona, Hercegovačko – neretvanskog kantona, Srednjobosanskog kantona i Zeničko – dobojskog kantona, uz određene prijedloge i sugestije koje su razmotrene, a uvažene su one za koje je ocjenjeno da su opravdane.

III - OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

Član 1.

Predloženom odredbom precizirana je definicija statusa nezaposlene osobe i djelimično usklađena sa standardima ILO. Na taj način želi se postići da status nezaposlene osobe ima radno sposobna ili djelimično sposobna za rad osoba koja aktivno traži posao i raspoloživa je za rad.

Član 2.

Predloženim izmjenama preciznije se određuje koje se aktivnosti nezaposlene osobe smatraju aktivnim traženjem posla, kada se nezaposlena osoba prestaje voditi u evidenciji, kada se može ponovo prijaviti na evidenciju.

Član 3.

Predloženom odredbom dopunjeni su uvjeti pod kojim služba za zapošljavanje, nezaposlenu osobu prestaje voditi u evidenciji nezaposlenih. Pored toga, povećan je „cenzus“ za ostvarivanje prihoda koji nezaposlena osoba može ostvariti mjesečno po osnovu pružanja usluga, prihoda od dividende, dionica ili udjela u privrednim društvima i sl., sa 25% na 35% prosječne neto plaće isplaćene u prethodnoj godini u Federaciji BiH.

Član 4.

Izmjenjenom tačkom j) brisan ranije važeći zakon o zapošljavanju stranaca u Federaciji BiH.

Brisana tačka n) iz razloga što je obaveza dostavljanja finansijskih planova propisana članom 51. Zakona.

Član 5.

Ovom odredbom predviđeno je usklađivanje potreba poslodavaca za radnom snagom sa ponudom radne snage koja se nalazi na evidenciji službe za zapošljavanje.

Također, propisuje se obaveza poslodavcima da prijavu o potrebi za radnicima dostavljaju službi za zapošljavanje kao i obaveza poslodavca koji zaposli osobu sa evidencije nezaposlenih bez posredovanja službe za zapošljavanje da u određenom roku dostavi izvještaj o zasnivanju radnog odnosa.

Član 6.

Ovim članom izmjenjen je član 20. stav 1. Zakona, na način da je propisano da kada dođe do otkaza ugovora o radu iz ekonomskih, tehničkih ili organizacijskih razloga u skladu sa Zakonom o radu, poslodavac je dužan službi za zapošljavanje dostaviti pisanu obavijest o radnicima za čijim radom je prestala potreba, najkasnije u roku do 14 dana prije donošenja odluke o otkazu ugovora o radu.

Član 7.

Usvajanjem Zakona o sistemu državne pomoći u BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 10/12) i Uredbe o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 99/13), koje su proistekle iz obaveze preuzetih Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica i Bosne i Hercegovine (SSP) nametnuta je obaveza da se propisi koji regulišu pomoć za stvaranje novih radnih mjesta (zapošljavanje) usklade sa pravilima za dodjelu državne pomoći, pa se iz tog razloga dopunjuje odredba koja propisuje da se zakonom odnosno propisom kantona mogu predvidjeti beneficije i olakšice poslodavcima koji otvaraju nova radna mjesta i zapošljavaju veći broj nezaposlenih osoba.

Član 8.

Ovim članom se na novi način propisuje minimum uslova za sticanje prava na novčanu naknadu, iz razloga sprječavanja zloupotrebe poslodavaca prilikom zaključivanja ugovora o radu na određeno vrijeme, kraće od godinu dana, kao i prakse višekratne objave obrta i ugostiteljskih objekata na period od tri ili četiri mjeseca u toku kalendarske godine.

Član 9.

Predloženim odredbama se visina novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti i dužina primanja iste uskladila sa opšte prihvaćenim principima na kojima su zasnovana zakonska rješenja u zemljama EU, kao i zemljama regiona. Naime, visina novčane naknade se utvrđuje od iznosa prosječne neto plaće svakog pojedinca. Na ovaj način iznos novčane naknade, koju prima osoba ukoliko ostane bez posla je, direktno uslovljen uplatom doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti. Pored toga smanjenjem vremena isplate novčane naknade destimuliše se dugoročna nezaposlenost.

Član 10.

Odredba usklađena sa novim Zakonom o radu.

Član 11.

Brisana odredba da se isplata novčane naknade prekida za vrijeme odsluženja odnosno dosluženja vojnog roka, a kazna zatvora i kazna pritvora, kao uslova za prekidanje isplate novčane naknade smanjena sa šest na tri mjeseca.

Član 12.

Preciznije definisana obaveza nezaposlene osobe da prijavi bilo kakvu okolnost koja utiče na promjenu ili prestanak prava.

Član 13.

Izmjenjen član 51. iz razloga brisanja riječi (Službene novine Federacije BiH broj 20/98).

Član 14.

Ovom odredbom definisana je primjena važećeg zakona na sve zahtjeve za ostvarivanje prava za vrijeme nezaposlnosti koji su podnesni prije stupanja na snagu ovog zakona.

Član 15.

Kako su ovo treće izmjene Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, i kako su se istim mijenjale i odredbe koje su već izmjenjene, radi lakšeg praćenja bilo je potrebno propisati obavezu utvrđivanja prečišćenog teksta zakona.

IV - FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva u Budžetu Federacije BiH.

ODREDBE ZAKONA O POSREDOVANJU U ZAPOŠLJAVANJU
I SOCIJALNOJ SIGURNOSTI NEZAPOSLENIH OSOBA KOJE SE MIJENJAJU ILI
DOPUNJUJU

Član 3.

1. Nezaposlenom osobom, u smislu ovog zakona, smatra se osoba sposobna za rad koja nije u radnom odnosu a koja:

- a) nema registrirano privredno društvo ili drugo pravno lice, odnosno ne ostvaruje dividendu po osnovu udjela u privrednom društvu ili drugom pravnom licu;
- b) nema registriran obrt;
- c) se ne bavi poljoprivrdnom djelatnošću;
- d) nije uživatelj penzije prema propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju;
- e) nije redovan učenik ili student;
- f) ostvaruje prihod po bilo kom osnovu;
- g) aktivno traži posao.

2. Osobe iz stava 1. tač. a) i f) smatrat će se nezaposlenim ukoliko njihov prihod ne prelazi mjesečno 25% prosječne plaće u toku prethodne godine prema podacima Federalnog zavoda za statistiku.

3. Odredba stava 1. tačka c) primjenjivat će se od dana stupanja na snagu propisa koji reguliraju poljoprivrednu djelatnost.

Član 3a.

1. Smatra se da nezaposlena osoba aktivno traži posao ako:

- a) se redovno javlja službi za zapošljavanje;
- b) podnosi molbe poslodavcima ili daje oglase i javlja se na oglase i konkurse;
- c) pridržava se programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije.

Član 3b.

1. Služba za zapošljavanje prestaje voditi osobu kao nezaposlenu u osnovnoj evidenciji ako ta osoba:

- a) zasnuje radni odnos;
- b) odbije odgovarajući posao;
- c) bude zatečena na radu bez ugovora o radu ili pisane izjave poslodavca, odnosno rješenja o zasnivanju radnog odnosa ili o postavljanju;
- d) registrira privredno društvo ili drugo pravno lice, odnosno ostvari dividendu po osnovu udjela u privrednom društvu ili drugom pravnom licu u visini određenoj u članu 3. Stav 2. ovog Zakona;
- e) registrira obrt ili ostvari prihod po bilo kom osnovu u visini određenoj u članu 3. stav 2. Ovog Zakona;
- f) počne se baviti poljoprivrednom djelatnošću;
- g) ispuni uvjete za penziju prema propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju;
- h) stupi na odsluženje vojnog roka;

- i) stupi na izdržavanje kazne zatvora, mjere sigurnosti, zaštitne ili vaspitne mjere u trajanju dužm od šest mjeseci;
- j) navrši 65 godina života;
- k) odbije uključiti se u obrazovanje na istom stupnju stručne spreme koje je organizirala i snosi troškove služba za zapošljavanje u cilju povećanja njene mogućnosti zapošljavanja ili ako bez opravdanog razloga prekine, odnosno ne završi obrazovanje;
- l) ne javi se službi za zapošljavanje u dva uzastopna roka, a ne obavijesti službu za zapošljavanje o opravdanim razlozima nejavljanja;
- m) ne ispunjava uvjete o aktivnom traženju posla;
- n) odjavi se sa evidencije;
- o) primi novčanu naknadu u skladu sa članom 30.a ovog Zakona;
- p) postane redovan učenik ili student.

2. Osobe iz stava 1. ovog člana mogu se ponovo prijaviti na evidenciju nakon prestanka okolnosti zbog kojih su se prestale voditi, osim u slučaju iz stava 1. tač. c) i l) ovog člana kada je rok za ponovno prijavljivanje šest mjeseci od dana prestanka vođenja u evidenciji.

3. Nadležna inspekcija rada dužna je obavijestiti nadležnu kantonalnu službu o osobama zatečenim na radu bez ugovora o radu ili pisane izjave poslodavca, odnosno rješenja o zasnivanju radnog odnosa ili o postavljenju.

Član 10.

Poslodavci koji imaju potrebu za zaposlenicima i osobe koje traže zaposlenje mogu tražiti pomoć od službe za zapošljavanje u pronalaženju potrebnih osoba, odnosno u pronalaženju posla.

Član 20.

1. Kada dođe do otkaza ugovora o radu, u smislu čl. 98. i 99. Zakona o radu („Službene novine Federacije BiH“, br. 43/99 i 32/00), poslodavac je dužan službi za zapošljavanje dostaviti pisanu obavijest o zaposlenicima za čijim je radom prestala potreba.

2. Rok za dostavljanje pisane obavijesti, iz stava 1. ovog člana, jeste 15 dana od dana otkazivanja ugovora o radu.

Član 22.

Radi postizanja što veće efikasnosti i osiguranja mjera, iz člana 21. ovog zakona, zakonom odnosno propisom kantona mogu se predvidjeti beneficije i olakšice poslodavcima koji otvaraju nova radna mjesta i zapošljavaju veći broj nezaposlenih osoba.

Član 29.

1. Pravo na novčanu naknadu stiče nezaposlena osoba koja u trenutku prestanka radnog odnosa ima najmanje osam mjeseci rada neprekidno ili osam mjeseci sa prekidima u posljednjih 18. mjeseci.

2. Kod utvrđivanja prava na novčanu naknadu kao godina rada smatra se vrijeme od 12 mjeseci, a rad kraći od punog radnog vremena preračunava se na puno radno vrijeme.

3. Kao vrijeme provedeno na radu iz stava 1. ovog člana smatra se vrijeme obaveznog osiguranja prema propisima koji reguliraju sistem poreza i obaveznih doprinosa.

Član 30.

1. Visinu novčane naknade čini 40% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji u posljednja tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa nezaposlene osobe, koju objavljuje Federalni zavod za statistiku.

2. Novčana naknada iz stava 1. ovog člana isplaćuje se nezaposlenoj osobi:

- a) 3 mjeseca ako je provela na radu od 8 mjeseci do 5 godina;
- b) 6 mjeseci ako je provela na radu od 5 do 10 godina;
- c) 9 mjeseci ako je provela na radu od 10 do 15 godina;
- d) 12 mjeseci ako je provela na radu od 15 do 25 godina;
- e) 15 mjeseci ako je provela na radu od 25 do 30 godina;
- f) 18 mjeseci ako je provela na radu od 30 do 35 godina i
- g) 24 mjeseca ako je provela na radu više od 35 godina.

3. Nezaposlenoj osobi koja je u cijelosti iskoristila novčanu naknadu, kod ponovnog sticanja ovog prava u vrijeme provedeno na radu, prema članu 29. ovog Zakona, uračunava se samo vrijeme provedeno na radu poslije isteka posljednjeg utvrđenog prava na ovu naknadu.

4. Nezaposlenoj osobi kojoj je pravo na novčanu naknadu prestalo ponovnim zaposlenjem prije isteka vremena u kojem je imala pravo na novčanu naknadu, a koja je ponovo ostala nezaposlena, osim iz razloga utvrđenih u članu 36. ovog Zakona, nastavlja se isplaćivanje novčane naknade za preostalo vrijeme, ako je to za nju povoljnije.

Član 37.

Opravdan razlog, u smislu člana 36. ovog zakona, za dobrovoljno prekidanje radnog odnosa postoji u slučaju kada, s obzirom na sve okolnosti, nezaposlena osoba nema druge prihvatljive mogućnosti nego da prekine radni odnos. To se naročito, ali ne isključivo, odnosi na:

- a) seksualno ili drukčije zlostavljanje;
- b) diskriminaciju, u smislu člana 5. Zakona o radu;
- c) uvjeta rada koji ugrožavaju zdravlje ili sigurnost;
- d) postupanje poslodavca suprotno zakonu;
- e) pritisak koji poslodavac vrši na zaposlenika zbog članstva u sindikatu ili drugoj organizaciji zaposlnika.

Član 38.

1. Isplata novčane naknade nezaposlenoj osobi prekida se dok se:
 - a) za vrijeme odsluženja odnosno dosluženja vojnog roka,
 - b) u toku izdržavanja kazne zatvora duže od šest mjeseci.
2. Isplata novčane naknade nezaposlenoj osobi nastavlja se za ostatak perioda do kojeg je priznato pravo na ovu naknadu, pod uvjetom da se prijavi službi za zapošljavanje u roku od 30 dana po prestanku okolnosti koja je dovela do prekida.

Član 39.

Nezaposlena osoba koja ostvaruje prava na vrijeme nezaposlenosti dužna je u roku od 15 dana od dana nastanka ove okolnosti prijaviti nadležnoj službi za zapošljavanje, iz člana 32. ovog zakona, svaku okolnost koja utiče na promjenu ili prestanak prava.

Član 51.

1. Federalni zavod i službe za zapošljavanje izrađuju i dostavljaju finansijske planove, na način i po postupku predviđenom Zakonom o budžetima („Službene novine Federacije BiH“, broj 20/98).
2. Služba za zapošljavanje podnosi godišnji finansijski plan Federalnom zavodu.
3. Federalni zavod objedinjene finansijske planove, iz stava 1. ovog člana, podnosi federalnom ministarstvu.